

Sygn. akt IV P 11/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 czerwca 2021 roku

Sąd Rejonowy w Grudziądzu IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Lucyna Gurbin
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Janta-Lipińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 2 czerwca 2021 roku

sprawy z powództwa Z. K.

przeciwko 13 (...) Oddziałowi (...) w G.

o odprawę emerytalną

O R Z E K Ł:

1. Zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18.877,56 zł (osiemnaście tysięcy osiemset siedemdziesiąt siedem złotych pięćdziesiąt sześć groszy) tytułem odprawy emerytalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 19.12.2020 roku do dnia zapłaty;
2. Nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Grudziądzu kwotę 1000 zł (tysiąc złotych) tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony.
3. Zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Prawomocnym postanowieniem z dnia 10.06.2021r. sprostowano wyrok i uchylono pkt 2 wyroku w całości.

Dnia 6.07.2021r.

K..sekret. R. U.

Sygn. akt IVP 11/21

UZASADNIENIE

Powód Z. K. wniósł pozew przeciwko 13 (...) Oddziałowi (...) w G. o odprawę emerytalną w wysokości 18.877,56 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 18.12.2020r. W uzasadnieniu wskazał, że dnia 31.01.2003r. zakończył zawodową służbę wojskową. Po zakończeniu służby jako pracownik wojska, na podstawie umowy o pracę podjął zatrudnienie w jednostkach organizacyjnych MON tj. Centrum Szkolenia Logistyki w G. od dnia 1.03.2005r do 31.08.2006r. W dniu 31.01.2003 r. nabył prawa emerytalne, jednak dobrowolnie kontynuował zatrudnienie do 18.12.2020r. Dnia 18.12.2020 r. powód złożył wniosek o wypłatę odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 92¹ k.p. oraz art. 48 ust.

1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Pozwany odmówił powodowi wypłaty odprawy emerytalnej. Dnia 18.12.2020 r. umowa o pracę uległa rozwiązaniu na podstawie porozumienia stron. Od tego czasu powód nie podjął żadnego zatrudnienia (jestem emerytem wojskowym). Według powoda spełniał warunki wypłaty odprawy. Powód przytoczył art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej (obowiązującego u pozwanego) który przewiduje, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości zależnej od stażu pracy określonego w tym przepisie, w tym po co najmniej 35 latach przy w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. W ust. 2 i 3 tego przepisu wskazano, że odprawę nalicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy, a przy ustalaniu okresu pracy stosuje się odpowiednio postanowienia art. 37 ust. 3 i 4 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Zgodnie z tymi przepisami do okresów pracy wlicza się m.in. wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania służby wojskowej. Powód wyliczył, że łącznie ze służbą wojskową, w jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej przepracowałem w sumie 46 lat, 2 miesiące i 5 dni. Wynagrodzenie powoda liczone jako iloczyn ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy i sześciokrotność miesięcznego wynagrodzenia wynosiło 18877,56 zł która to kwota stanowiła wartość przedmiotu sporu. Zgodnie z utrwalonym poglądem orzecznictwa sądowego zmiana statusu pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta, uprawnia pracownika do odprawy emerytalnej - o ile pracownik wcześniej takiego świadczenia nie otrzymał. Co istotne, świadczeniem takim nie jest odprawa wypłacana żołnierzowi w związku ze zwolnieniem z zawodowej służby wojskowej (którą wypłacono mi w 2003 r. na podstawie Ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych). Potwierdził to jednoznacznie Sąd Okręgowy w Olsztynie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w wyroku z dnia 26 lutego 2016 r. (sygn. akt IV Pa 18/16), jak i Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2015 r. (sygn. akt I PK 1/15): „otrzymanie odprawy przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika”. Zgodnie więc z ugruntowanym orzecznictwem żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w Ustawie o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ Kodeksu pracy. Ponadto funkcja odprawy wojskowej jest inna niż odprawy emerytalnej, a w przepisach nie określono żadnej zależności pomiędzy uprawnieniem do tego świadczenia, a nabyciem praw emerytalnych przez żołnierza. Są to dwa różne świadczenia, przewidziane w odrębnych przepisach.

Powód podnosił, że inne osoby przechodzące na emeryturę i mające taką samą sytuację zatrudnienia jak powód (tj. służba wojskowa, a następnie pracownik wojska) otrzymały w momencie zakończenia pracy odprawę wynikającą z art. 92¹ Kodeksu pracy oraz art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Powodowi nie były znane powody odmowy wypłaty odprawy mojej osobie, jednak fakt ten dla powoda narusza prawo do jednakowego traktowania przez władze publiczne, o którym mowa w art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości, zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazał, iż kwestionuje roszczenie powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości oraz zaprzeczam wszystkim twierdzeniom strony powodowej poza tymi, które wyraźnie przyznał. Pozwany zaprzecza, że powód spełnia przesłanki uzasadniające wypłatę odprawy pieniężnej wraz z odsetkami za opóźnienie. W pozwie z dnia 1.02.2021 r, powód żądał zapłaty kwoty 18.877,56 zł tytułem odprawy emerytalnej na podstawie art. 48 ust. 1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej w związku z rozwiązaniem umowy o pracę i przejściem na emeryturę po przepracowaniu 46 lat. Pozwany zakwestionował w całości żądanie powoda. Powód nie wykazał, że zaistniały przesłanki uzasadniające wypłatę odprawy pieniężnej wraz z odsetkami za opóźnienie. W związku z tym powództwo winno być oddalone w całości. W pierwszej kolejności pozwany wskazał, że u pozwanego obowiązuje

Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej (dalej jako (...)). Zgodnie z postanowieniem art. 48 ust. 1 (...) pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości zależnej od okresu pracy (pkt 1-6). W myśl ust. 3 przy ustalaniu okresu pracy stosuje się odpowiednio postanowienia art. 37 ust. 3 i 4 Układu. Zgodnie z tym przepisem, do okresów uprawniających do odprawy wlicza się wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia oraz okresy odbywania czynnej służby wojskowej. Z kolei art. 48 ust. 4 (...) stanowi, że pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa. Zdaniem strony pozwanej, powód nie wykazał, że w jego przypadku doszło do przejścia na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy. Konieczną przesłanką do nabycia prawa do odprawy jest utrata statusu pracownika w związku z przejściem na rentę lub emeryturę. Pracownik posiadający status emeryta wojskowego, z chwilą zaprzestania pracy, nie nabędzie prawa do odprawy emerytalnej, jeżeli z zakończeniem pracy nie łączy się nabycie świadczeń emerytalno - rentowych. Zaprzestanie pracy w takim przypadku nie powoduje przejścia na emeryturę lub rentę, lecz jedynie powrót do statusu emeryta lub rencisty wojskowego. W sferze uprawnień emerytalno - rentowych takiego pracownika nie następuje jakakolwiek zmiana wynikająca z takiego zakończonego zatrudnienia. Pozwany zaznaczył, że powód nie przedstawił żadnych dowodów potwierdzających fakt zmiany statusu pracownika na status wyłącznie emeryta. Powód nie przedłożył, ani nie powołał żadnych innych dowodów na okoliczność spełnienia przesłanek o których mowa w art. 48 (...). W związku z tym, pozwany zakwestionował prawo powoda do odprawy pieniężnej, powód nie przedstawił żadnych dowodów na to, że stosunek pracy powoda ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę na podstawie przepisów o powszechnym systemie emerytalnym. Powód nie udowodnił związku w jakim pozostawać ma ustanie stosunku pracy z przejściem na emeryturę. Wbrew treści przepisu art. 6 kc w zw. z 300 kp powód nie przedłożył i nie powołał żadnych dowodów potwierdzających, że spełniał warunki uprawniające do odprawy, o których mowa w art. 48 (...).

Powód w pozwie sugeruje, że przesłanką do wypłaty odprawy jest jedynie przepracowanie przez niego 46 lat pracy. Wbrew zatem twierdzeniom powoda podstawą nabycia prawa do odprawy jest:

- 1) spełnienie warunków uprawniających do emerytury lub renty,
- 2) ustanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę lub rentę.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 31.05.1989 r. sygn. akt III PZP 52/88 wskazał, iż jednorazowa odprawa emerytalna przysługuje wyłącznie pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów o powszechnym systemie emerytalnym.

Sąd Najwyższy uznał, że pracownik - były żołnierz zawodowy z chwilą zaprzestania pracy, nawet po wieloletnim zatrudnieniu, nie nabędzie prawa do odprawy emerytalnej, jeżeli z zakończeniem tej pracy nie łączy się nabycie świadczeń emerytalno - rentowych z systemu powszechnego.

Zgodnie z treścią ww. uchwały: „Warunek ten nie zostaje spełniony, gdy następuje samo zaprzestanie pracy w urzędzie państwowym i z faktem tym nie wiążą się żadne skutki prawne w sferze zaopatrzenia emerytalno-rentowego. Dlatego też urzędnik państwowy były żołnierz zawodowy z chwilą zaprzestania pracy, nawet po wieloletnim zatrudnieniu w urzędzie państwowym nie nabędzie prawa do odprawy emerytalnej, jeżeli z zakończeniem pracy w urzędzie nie łączy się nabycie świadczeń emerytalno-rentowych. Urzędnik taki bowiem z chwilą zaprzestania pracy nie przechodzi z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką, lecz jedynie - nie będąc już pracownikiem - powraca do statusu emeryta lub rencisty wojskowego. W sferze jego uprawnień emerytalno-rentowych nie nastąpi jakakolwiek zmiana wynikająca z zatrudnienia w urzędzie państwowym. W dalszym ciągu Sąd Najwyższy argumentował, że: „Skoro więc urzędnik państwowy przez cały okres zatrudnienia w urzędzie państwowym pobiera emeryturę wojskową lub wojskową rentę inwalidzką, to z chwilą zaprzestania pracy w urzędzie państwowym nie nabędzie prawa do odprawy w sytuacji, gdy będzie nadal pobierał przysługujące mu świadczenia z tytułu wojskowej służby zawodowej. Przejście zatem z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką oznacza nie tylko zaprzestanie pracy, lecz także nabycie - właśnie z tytułu zatrudnienia w urzędzie państwowym - prawa do emerytury lub renty inwalidzkiej.

W konsekwencji warunek przejścia z urzędu państwowego na emeryturę lub rentę inwalidzką zostanie spełniony jedynie wówczas, gdy urzędnik państwowy przejdzie na emeryturę lub rentę inwalidzką na podstawie przepisów ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin”. Co więcej, nowsze orzecznictwo sądów powszechnych potwierdza tę zasadę, np. wyrok Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 15 kwietnia 2019 r. sygn. akt IV Pa 20/19. Dlatego też pozwany stoi na stanowisku, że jeśli pracownik po ustaniu stosunku pracy nie pobiera emerytury z systemu powszechnego (Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) nie nabywa prawa do odprawy pieniężnej na podstawie art. 48 (...). W świetle powyższego, powództwo winno być oddalone w całości, albowiem powód nie wykazał, że spełnia przesłanki do wypłaty odprawy emerytalnej na podstawie art. 48 (...).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Powód Z. K. pełnił zawodową służbę wojskową, którą zakończył z dniem 31.01.2003r. Po zakończeniu służby wojskowej powód rozpoczął świadczenie pracy w pierw w 1 Ośrodku Szkolenia (...) od 1.03.2005r. do 31.08.2006r. a następnie w Ordynariacie P. w W. na czas nieokreślony od dnia 1.09.2006 r. Pismem z dnia 8.11.2013r. powód został poinformowany iż stał się pracownikiem pozwanego.

dowód: umowa o pracę z dnia 28.02.2005 r., umowa o pracę z dnia 23.08.2005 r., umowa o pracę z dnia 23.08.2006 r., pismo z dnia 8.11.2013 r. (k. 15).

Stosunek pracy z pozwanym ustał na mocy porozumienia stron z dniem 18.12.2020 r. Powód stał się emerytem i nie podjął dalszego zatrudnienia. W piśmie z dnia 17.12.2020 r. powód wniósł o wypłatę odprawy emerytalnej.

dowód: pismo powoda z dnia 17.12.2020 r. (k. 12).

U pozwanego obowiązywał Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Art. 48 ust.1 UZP stanowił, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna, której wysokość była zależna od stażu pracy. Odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia przysługiwała po 35 latach pracy.

dowód: wyciąg z układu zbiorowego (k. 30-34).

Pozwany pismem z dnia 29.12.2020r. odmówił wypłaty powodowi odprawy pieniężnej wobec braku podstaw prawnych.

dowód: pismo pozwanego z dnia.29.12.2020 r. (k. 13).

Sąd zważył co następuje :

Ustalony stan faktyczny wynikał z dokumentów: świadectwa pracy powoda z dnia 18.12.2020 r., umów o pracę z dnia 28.02.2005 r., 23.08.2005 r., oraz z dnia 23.08.2006 r., Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych – (k. 30-34), pisma powoda z dnia 17.12.2020r., pisma pozwanego z dnia 29.12.2020 r. Sąd uznał przedłożone dokumenty za w pełni wiarygodne. Sąd dokonał także przesłuchania powoda w charakterze strony. Zeznania powoda Sąd uznał za w pełni wiarygodne, albowiem korespondowały z zebranymi dokumentami.

Powód dochodził odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ §1 kodeksu pracy oraz w oparciu o przepis art. 48 ust.1 Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej. Zgodnie z art. 48 ust.1 Układu Zbiorowego pracownikowi przechodzącemu na emeryturę lub rentę inwalidzką przysługuje jednorazowa odprawa pieniężna w wysokości zależnej od stażu pracy. Do okresu pracy uprawniającego do odprawy wliczeniu podlegały wszystkie poprzednie zakończone okresy zatrudnienia, a także okresy odbywania czynnej służby wojskowej. Staż pracy powoda obliczony w wyżej wymieniony sposób wynosił ponad 35 lat, co dawało prawo do maksymalnej odprawy, w wysokości 6 miesięcznego wynagrodzenia (art. 48 ust. 3 w zw. z art. 37 ust. 3 i 4 układu). Pozwany przedłożył zaświadczenie o wysokości odprawy emerytalnej i wysokość odprawy została ustalona na kwotę

18.877,56 zł. Nie budziło wątpliwości, że powód, przed zatrudnieniem u pozwanego, otrzymał odprawę w związku ze zwolnieniem ze służby. Dla prawidłowej oceny prawnej niniejszego stanu faktycznego, Sąd odwołał się do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 9.12.2015r. sygn. I PK 1/15. W niniejszym wyroku wskazano, że żołnierz zawodowy nie jest pracownikiem, a odprawa przewidziana w art. 84 ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych w zw. z art. 17 ustawy o uposażeniu żołnierzy (w brzmieniu obowiązującym przed 1.07.2004r.) nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, do którego prawo zostało ustanowione w art. 92¹ § 1 k.p. W konsekwencji otrzymanie odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, niezależnie od charakteru tego świadczenia, nie wyłącza - na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. - prawa do odprawy emerytalnej, przysługującej pracownikowi z tytułu ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę i związanej z tym utraty statusu pracownika.

Sąd Najwyższy odniósł się także negatywnie do stwierdzenia, że świadczenie, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przysługuje jedynie w razie ustania stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wobec czego uprawnienie do odprawy emerytalnej nie powstanie w związku z przejściem na emeryturę wojskową. Sąd Najwyższy wskazał, że omawiany przepis nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1.06.2004r. Taka wykładnia prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, jednak przysługującą z odrębnego Funduszu Emerytur Pomostowych, jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z FUS oraz emerytury wojskowej, wybrał to ostatnie świadczenie jako korzystniejsze. Tym samym uprawnienie, wynikające z art. 92¹ § 1 k.p., nie jest uwarunkowane przejściem na emeryturę z FUS.

Należy zatem stwierdzić, że w przypadku powoda zostały spełnione wszystkie przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, o której mowa w art. 92¹ § 1 k.p., przy braku zaistnienia przesłanki negatywnej z art. 92¹ § 2 k.p. Niewątpliwie powód spełnił warunki do emerytury. Okolicznością bezsporną dla Sądu było ustalenie, że powód z dniem 31.01.2003r nabył prawa emerytalne i zakończył zawodową służbę wojskową. Pozwany powoływał się jako przyczynę odmowy zapłaty odprawy emerytalnej tylko na rozbieżności w orzecznictwie Sądu Najwyższego, a nie np. że powód nie nabył uprawnień emerytalnych.

Z dniem 18.12.2020r. uległ rozwiązaniu stosunek pracy łączący strony, w tym powoda, mającego niejako podwójny status pracownika-emeryta. Z tym dniem nastąpiła w przypadku powoda zmiana statusu pracownika-emeryta na status wyłącznie emeryta, co należy uznać za przejście na emeryturę w rozumieniu art. 92¹ § 1 k.p. Między rozwiązaniem stosunku pracy i przejściem na emeryturę istniał związek czasowy.

Otrzymanie przez powoda odprawy, przysługującej z tytułu zwolnienia ze służby wojskowej, nie wyłączało prawa do odprawy emerytalnej na podstawie art. 92¹ § 2 k.p. W Ponadzakładowym Układzie Zbiorowym Pracy dla (...) Wojskowych Jednostek Organizacyjnych Sfery Budżetowej w zasadzie powielono treść art. 92¹ k.p., a w sposób szczegółowy odniesiono się do wysokości przysługującego świadczenia. Skoro zatem powód spełnił, przewidziane w art. 92¹ § 1 k.p., przesłanki przysługiwania prawa do odprawy emerytalnej, zaś, zgodnie z postanowieniami (...), po co najmniej 35 latach pracy odprawa emerytalna należy się w wysokości sześciokrotności miesięcznego wynagrodzenia. Na podstawie ustawy o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych z dnia 11.09.2003r. (tekst jedn. 2020 poz. 860) w starym i nowym brzmieniu okres pełnienia zawodowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszystkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem.

Wysokość odprawy wyliczono na podstawie zaświadczenia z dnia 20.01.2021r. (k. 14).

Odsetki ustawowe za opóźnienie zasądzono od dnia następnego, po ustaniu stosunku pracy tj. od dnia 19.12.2020r.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 kpc. przy czym Sąd postanowieniem z dnia 10.06.2021 r. uchylił pkt. 2 wyroku zgodnie z art. 94 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28.07.2005 r. Skarb państwa nie ma obowiązku uiszczenia opłat.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono stosownie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265) § 9.1 pkt. 2 w związku z § 2 pkt.5.